

מדיונות מפותחות לעומת מדינות מתפתחות בעולם

מאפייני מדינה מפותחת

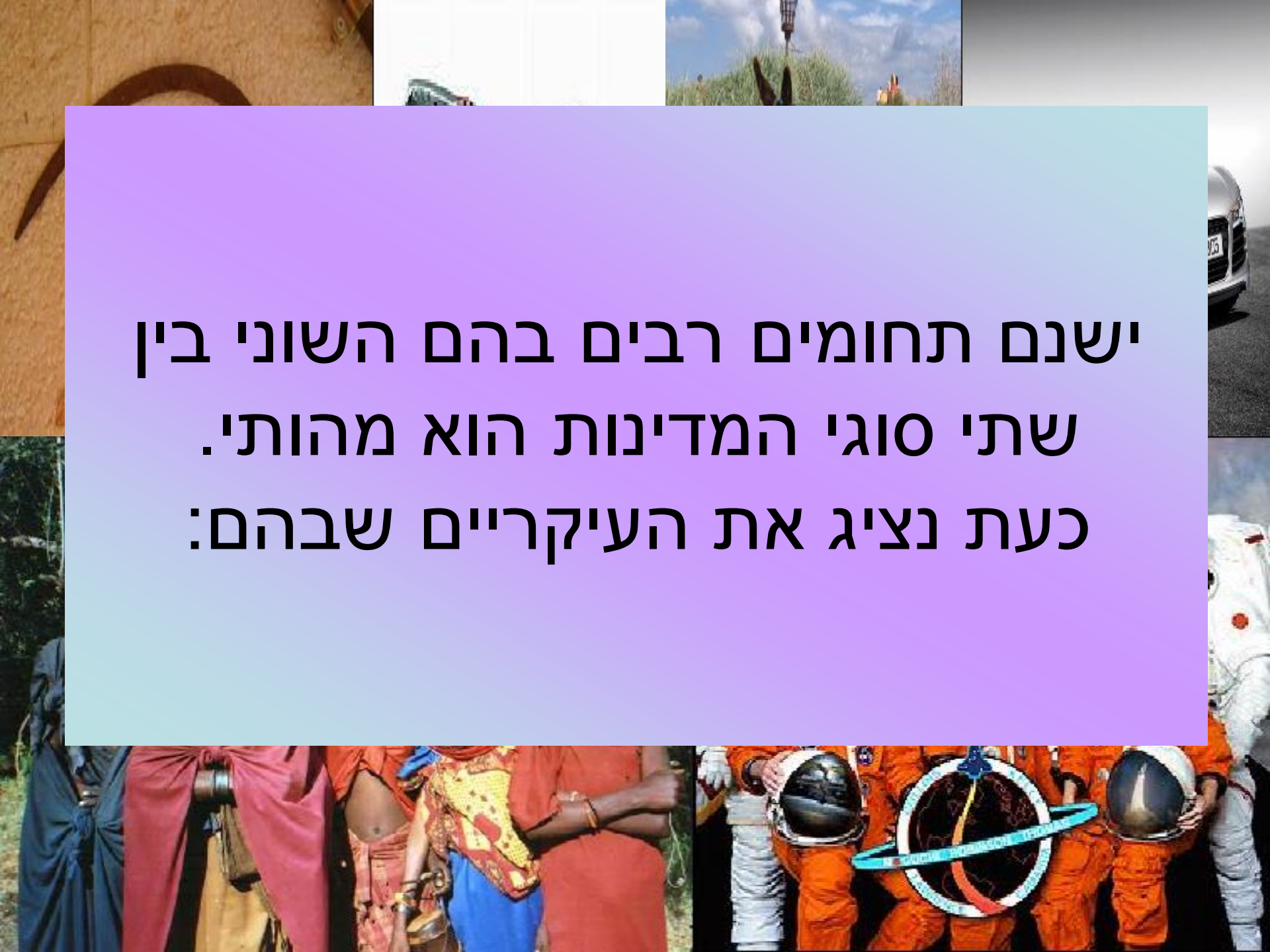
- מדינה מפותחת, או מתקדמת, היא מדינה בעלת כלכלה מגוונת המבוססת באופן משמעותי על תעשיית מידע מחקר ופיתוח. בדרך כלל, מדינה כזו גם מאופיינת ברמת תל"ג (תוצר לאומי גולמי) גבוה לנפש, רמת השכלה, טכנולוגיה ואיכות חיים גבוהים. מרבית תושביה מתגוררים בערים ונהנים ממערכות תשתית מפותחות וממגוון רחב של שירותים ברמה גבוהה. כרבע מתושבי העולם חיים במדינות מפותחות.

המדינה לא תיחשב מפותחת - אם השיעור הגבוה של התל"ג לנפש השורר בה - נובע מניצול (זמני בדרך כלל) של אוצרות טבע. לדוגמא, מדינות המפרץ הפרסי הן עשירות מאוד מכיוון שיש להן אוצר טבע חשוב מאוד בימינו, נפט. זאת בזכות מקומן הגיאוגרפי. אך למרות זאת מדינות אלה נחשבות מתפתחות.

מאפייני מדינה מתפתחת

- המדינות המתפתחות הוא כינוי למדינות לא מפותחות כלכלית בעולם המרוכזות בעיקר באפריקה, אך גם באסיה ובדרום אמריקה. חלקן סובלות ממפגעי מזג האוויר ואסונות טבע (שיטפונות, רעידות אדמה, בצורת ועוד), שאיתם הן לא מתמודדות כראוי. השחיתות השלטונית בד"כ ברמות גבוהות, תוחלת החיים בהן נמוכה, ההכנסה לנפש נמוכה, אחוזי האבטלה גבוהים מאוד, אחוזי אלימות גבוהים, התושבים חיים בצורה מסורתית, עם אורחות חיים שנשתמרו מאות שנים ואחוז התחלואה גבוה מאוד.

ישנם תחומים רבים בהם השוני בין
שתי סוגי המדינות הוא מהותי.
כעת נציג את העיקריים שבהם:

תחבורה

- מכונות ומכשירים המשמשים להסעה או הובלה של נוסעים/סחורה. כלי רכב יכולים לפעול בים, ביבשה, באוויר ובחלל, כמו כן, הם יכולים להיות מונעים על ידי מנוע או ע"י בעל חיים.
- **מדינה מפותחת** - במדינות אלו יהיה ניתן למצוא את רוב סוגי התחבורה המתקדמת והמפותחת ביותר. סוג התחבורה תהיה ממונעת.
- **מדינה מתפתחת** – במדינות אלו התחבורה הממונעת תהיה דלה מאוד, יש שימוש בחיות כתחליף לכלי הרכב.

תוחלת חיים

- תוחלת החיים היא מדד סטטיסטי לממוצע של משך החיים הנותר לפרט בקבוצה נתונה. ישנם הבדלים גדולים בתוחלת החיים הנמדדת באזורים שונים ברחבי העולם, שנובעים בעיקר מהבדלים בבריאות הציבור, ברפואה ובתזונה. תוחלת החיים העולמית הממוצעת היא 67 שנים.
- תוחלת החיים במדינות העולם הראשון היא: 77 - 83 שנה.
- תוחלת החיים במדינות העולם השלישי היא: 40 - 60 שנה.

תקשורת

- עם התפתחות הטכנולוגיה התפתחו גם אמצעי התקשורת בעולם. עשנים מקומות בעולם בהם יש שימוש באמצעי תקשורת מפותחים ומתקדמים מאוד, לעומת מקומות בהם השימוש באמצעי תקשורת הוא מיושן.
- **מדינות מפותחות** - במדינות אלה התקשורת היא המתקדמת ביותר. לדוגמא: עיתונות, פלאפונים, טלוויזיה, רדיו ועוד.
- **מדינות מתפתחות** – במדינות אלה ימצאו אמצעי התקשורת יהיו ברמה נמוכה. לדוגמא: מכשירי טלוויזיה ורדיו ישנים, טלגרף ואף שימוש בשליחים.

כלכלה

- כלכלה היא תחום הפעולה האנושית המכוון להשגת האמצעים החומריים הדרושים לאדם לצורך קיומו ורווחתו.
- בכלכלה בין מדינות מפותחות יש יחסי גומלין והשפעה הדדית, יש בהן עידוד ליזמות, חידושים והשקעות. הכלכלה בעולם המערבי התפתחה על רקע התרבות המערבית (השגיות, הצטיינות, תחרותיות, צרכנות ועוד).
- ברוב המדינות המתפתחות ישנם משטרים לא דמוקרטיים והכלכלה שלהן נשלטת ע"י המדינה. חוסר יציבותן הפוליטי ומשטרן הצבאי מרתיע יזמים וחברות בינלאומיות. בנוסף, רוב האוכלוסייה שרויה במערכת תרבותית שונה שאינה בהכרח מתאימה לערכים הקפיטליסטיים המערביים ומכך לכלכלתם.

תשתית

- **תשתית** הוא מונח המציין גורמים מבניים אשר מספקים את המסגרת לתמיכה במערכת כולה. בדרך כלל מתייחסים לתשתיות בהקשרים גאוגרפיים/תחבורתיים כמו: כבישים, שדות תעופה, מערכות שונות, טיפול במים וצרכים אחרים.
- **במדינות המפותחות** התשתית היא המתקדמת והמפותחת ביותר, לעומת מדינות מתפתחות בהן התשתית נמוכה מאוד ובחלקן חסרים הצרכים הבסיסיים אשר תשתית מספקת כמו נגישות למים.

חקלאות

- מגוון של פעולות שונות אשר מכוונות לייצור מזון, מספוא, סיבים, עורות ומוצרים אחרים, על ידי גידול צמחים ובעלי חיים או יצירה מכוונת של תנאים לגידולם
- **מדינה מתפתחת**- אחוז האוכלוסייה העוסקת בחקלאות גבוה מאוד. החקלאות היא חקלאות מסורתית, עבודת כפיים.
- **מדינה מתפתחת**- אחוז האוכלוסייה העוסקת בחקלאות נמוך. החקלאות היא חקלאות מודרנית, שימוש במיכון, שימוש בחומרי הדברה, כמות תוצר גבוהה.

מבנים

- **מדינה מתפתחת- המבנים לא עומדים בתקנים**
ולכן מסוכנים לחיי אדם. לרוב המבנים ישנים ומטים ליפול.
- **מדינה מפותחת- המבנים עומדים בתקנים**
מחמירים בכדי לא לסכן חיי אדם. מבנים ישנים נבדקים כל מספר שנים ובמידה ונמצא בהם ליקוי הבעלים מחויבים לשפץ את המבנה.

ריבוי טבעי

- הגידול במספר התושבים במקום מסוים כתוצאה מילודה (להבדיל מגידול האוכלוסייה כתוצאה מהגירה). את שיעור הריבוי הטבעי מחשבים על ידי מציאת ההפרש בין מספר הנולדים למספר הנפטרים באוכלוסייה במהלך תקופה מסוימת.
- **מדינה מתפתחת- ריבוי טבעי גבוה** עקב ילודה מרובה. הילודה המרובה נובעת מחוסר הידע בניהול חיי משפחה, מחוסר בידע על אמצעי מניעה והשפעת הדת.
- **מדינה מפותחת- ריבוי טבעי נמוך** ולעיתים גם שלילי כתוצאה מ: נשות קריירה לא יכולות להביא הרבה ילדים, הורים מעדיפים להשקיע בילד אחד ושימוש באמצעי מניעה.

רפואה

- **רפואה** היא מדע העוסק בחקר אבחון וטיפול במחלות ובניסיון לשיפור הבריאות.
- **מדינה מתפתחת**- שירותי רפואה ירודים כתוצאה מ: מחסור ברופאים מנוסים, מחסור באמצעים טכנולוגיים ומחסור במבנים (בתי חולים).
- **מדינה מפותחת**- מספר גדול של רופאים לכל מספר תושבים, אמצעים טכנולוגיים מתקדמים, בתי חולים פרוסים בכל המדינה.

תעשייה

- **תעשייה** במובן הרחב היא קבוצה של עסקים אשר חולקים שיטה משותפת ליצירת רווחים.
- **מדינה מתפתחת**- לרוב תעשייה מסורתית- ייצור בגדים (טקסטיל), תעשייה בשיטת "סרט נע"- כל אחד אחראי על משהו מסוים במוצר. שיטה זו מצריכה כוח עבודה רב.
- **מדינה מפותחת**- לרוב תעשיית היי-טק (טכנולוגייה עתירת ידע)- הוא שמן הכולל של התעשיות העוסקות בטכנולוגיה מתקדמת. המונח מתייחס פעמים רבות לתעשיות הקשורות לעולם המחשוב, אך גם לתעשיות האלקטרוניקה, הביוטכנולוגיה ואחרות.